

Austrijska podmornica potopila talijanski parobrod.

Brzovjane vijesti.

Balkan.

Novi bugarski uspjesi.

Sofija, 10. novembra. Bugarske i macedonske čete, što se bore u Macedoniji, potpisuše dalje od Babune nakon višednevnih teških bojeva engleske i francuske čete. Bugarska pojačanja, što su međutim došla u Veleš, prisilile žestokim navalama neprijatelja, da napusti i one obrambene pravce, u kojima se ustalio nakon svoga uzamaka iz tiješna Babune. Uspjehom su ovih nalova osigurali sebi Bugari posjed ovoga važnoga tiješna.

Grčka se ne miče.

Magdeburg, 10. novembra. „Magdeburger Zeitung“ javlja iz Atene: Novo je ministarstvo već notificiralo poslanicima entente zaključak grčke vlade, da će Grčka i nadalje ostati neutralna. Zeneva, 10. novembra. Kako pariski listovi javljaju, ententa kani u Atenu poduzeti važne korake, da bude konačno na čistu s Grčkom prigodom sve to većeg grčkog naružanja.

Albanija i Crna Gora.

Berlin, 10. novembra. Esad paša traži od Crne Gore, da smjesti isprazni Skadar.

Francuski novac za Grčku.

Atena, 10. novembra. „Hestia“ javlja, da je francuska vlada dozvolila Grčkoj zajam od 40 milijuna franka. Osim toga je Francuska dozvolila, da se u Grčku preveze 20.000 tona brašna.

Sastanak balkanskih kraljeva.

Bukarest, 10. novembra. Iz diplomatskih se krugova saznaje, da će se bugarski, rumunjski i grčki kralji sastati u Bukarestu.

Grčki kralj prijeli diktatorom.

Kopenhagen, 10. novembra. Iz Atene se javlja: Kralj je Konstantin izjavio, da ako budu venecijski i dalje tjerali svoju politiku, proglasi će vojničku diktaturu. Parlament se ne će raspustiti, jer uz sadašnje prilike nije za želiti nove izbore.

Sabranje kovina u Rumunjskoj.

Bukarest, 9. novembra. (D. u.) Ratni je ministar bio opunovlašten, da prama zakonu o rekviziciji kovina, osobito željeza, može istom započeti odmah, a da sve legle brodove, kaoste i sva prevozna sredstva konačno uzme u formi najamnine u rekviziciju. Istodobno bio je ratni ministar opunovlašten, da u slučaju potrebe rekvirira i druge kovine prama potrebi.

Bugari na Galipolju.

Hag, 10. novembra. Londonski list „Central News“ javlja iz Pariza uz rezervu, da je 1500 momaka bugarske vojske stiglo na poluotok Galipolje, te da su odmah otposlani na frontu.

Odluka na Kosovu.

Sofija, 10. novembra. Prema novim vijestima bili su mnogo teži porazi četa četvornoga sporazuma kod Srubitice, Krivolaka i Udova, negoli se je prvobitno javilo. Na prva dva mjesta bila je suzbita neprijateljska ofenziva uz velike gubitke za protivnika. Kod Udova su osim toga još mnogobrojni neprijatelji dospjeli u bugarsko sužanjstvo. Bugari se ovdje ograničuju na defenzivu, kako ne bi zašli na grčko zemljište i time dirnuli u osjetljivost Grčke. Nakon događaja posljednjih dana preostaju Srbima samo još tri puta za uzmak. Jedan put vodi iz Krajevca preko Raske u Novi Pazar, drugi iz Kruševca preko Prokuplja u Kursumliju i Novi Pazar, a treći iz Leskovca na strahovitom cestama u Pristinu. Ovak će međutim po prvij prilici doskora biti odsječen.

Općenito se drži, da će Srbi posljednji put pokušati sreću na historijskom Kosovom polju.

Grčki parlament.

Atena, 10. novembra. (D. u.) „Havas“ javlja: Napram suradniku lista „Patrias“ izjavio je ministarski predsjednik, da će se novi kabinet samo onda predstaviti komori, ako mu je osigurana većina, inače će komoru raspustiti.

Proslava zauzeća Soluna.

Atena, 10. novembra. (D. u.) „Havas“ javlja: Treća godišnjica zauzeća Soluna bila je proslavljena. Istoj je prisustvovali kralj i obitelji. Vojnička je parada predredila kralju ovacije.

Prelaz ruskih četa preko Rumunjske!

Sofija, 10. novembra. „Utro“ javlja, da je Rumunjska izjavila centralnim vlastima i Bugarskoj, da ne će dozvoliti kroz zemlju prolaz ruskim četama.

Veliki francuski gubici u Macedoniji.

Atena, 10. novembra. Francuske su čete dosada izgubile u borbama protiv Bugara 6000 momaka. Ranjenike se prenaša u Solun u vojničke logore.

Bugarske škole u osvojenom području.

Sofija, 10. novembra. Ministarstva Bogostovija i nastave predložilo je kralju, da se u Skoplju otvori sveučilište, u Monastiru tehnička škola, a u Ohridi sveučilišni seminar.

Grčka vojska.

Lion, 10. novembra. „Nouveliste“ javlja iz Soluna: Grčki generalni stožer je zaključio, da se već sada povećava grčka vojska s onima, koji dosada nijesu jošte služili. Time bi Grčka vojska brojila pol milijuna momaka.

Plijen u Srbiji.

Berlin, 10. novembra. „Berliner Tagblatt“ javlja, da je u Srbiji zarobljeno dosada 40.000 momaka i zaplijenjeno 343 topova i to 260 po Mackensenoj vojsci, a 80 po Bugarima. Tomu pridolazi preko 100.000 pušaka, mnogobrojne strojne puške, 15 balistična mina, željezničko materijala i velike zalihe municije.

Prince Juraj otputovao iz Pariza.

Genf, 10. novembra. „Matin“ javlja, da je srpski prince Juraj otputovao iz Pariza. Prince je bio lani ranjen, te je tražio zdravlja u inozemstvu. On je nastojao, da pridobije Italiju za Srbiju. Njegovo se djelovanje u Rimu sa strane entente premalo cijeni. Kada je prince ozdravio, došao je iz Italije u Pariz, gdje je bio dosada.

Srbski zbor žena.

Rotterdam, 10. novembra. „Daily Mail“ javlja iz Soluna, da je udova nekog srpskog časnika ustrojila zbor žena, kojemu ih je pristupilo dosada 380; oboružano su mausericama, revolverima i bodežima.

Nove ceste i most za iskrcavanje u Solunu.

Solun, 10. novembra. Kako javlja „Agence Havas“, poslijenig je između lokalnih solunskih oblasti i zapovjedništva alijanca sporazum u pitanju gradnje mosta za iskrcavanje četa i ceste, koja bi vodila iz kolodvoru u luku. Mjesne da su oblasti sporazumne time, da se prepusti zate dio solunske luke saveznicima. Ovi nasada ne bi smjele upotrebiti grčke čete, u slučaju da budu iskrcane u Solunu.

Joffre i Englezi.

Paris, 9. novembra. „Temps“ piše o putovanju Joffre u London: Neotkivano planju je Joffre u poznato konverziječko društvo, koje se zove britski kabinet.

Očajni položaj Srba, opasnost koja prijeli uslijed toga i ostalim vlastima sporazuma bijaše glavnim urokom, da se je Joffre na brzu luku odlučio, da ode u London i da uzdrma bezbržno sanjujuće londunsku vladu. Tako je barem postigao, da je ratni ministar Kitchener pustio Englesku te se ustodajao poći na bojno polje, da tamo posprema novu veliku vojsku, koja je sada više potrebna, negoli ikada. Akoprem nema više izgleda, da će Srbi još dalje odjeliti silnoj premoći, macedonsko-srpske bojište, koje daje posla austrijskoj, njemačkoj i čitavoj bugarskoj vojsci, pošto je životnim pitanjem za alijance, koji moraju, da tamo vežu sve ove sile, e ne budu upotrebljene protiv zapadne fronte. Tužno svršava list: Samo da ne stigne ova pomoć i ovaj put prekasno: Taj put ne bi to značilo samo žrtvu Srbije nego Dardanela i možda proigranje svjetskog rata.

Dvije dalje engleske divizije na putu na macedonsko bojište.

Paris, 9. „Petit Parisien“ javlja iz Soluna, da su dvije nove engleske divizije otišle na bojno polje. Nadaljni kontingenti alijedit će ovih dana.

Ententa.

Rual Talijanima.

Kopenhagen, 10. novembra. Iz Petrograda javljaju: „Rječ“ žestoko napada Italiju te veli, da njezino držanje u balkanskom pitanju stoji u opreci sa svakom politikom, kao i sa uzrokom, da Italija sudjeluje kod svjetskog rata. Italija se pridružila ententi da pomogne Srbiji, a sada, kad je to nužno, povemsa se je povukla svojoj dužnosti. Sudjelovanje je Italije u balkanskom ratu po nju upravo životni interes. Budući da se Grčka ne smatra više saveznicom, mogla bi Italija očekivati bogatu nagradu.

Ruake čete protiv Bugarske.

Bukarest, 10. novembra. „Independence Roumaine“ piše pod naslov „Ruska ekspedicija zaspala“, da je postala vrlo nevjerojatnom ekspedicija ruskih četa na bugarsko tlo. Onaj maleni broj luka, što ih Bugarska ima, vrlo je dobro stvrdjen, a kraj toga je dvojnobo, da li Rusija raspolaže s dovoljnim brojem prijednih brodova. Ti bi se brodovi morali deset puta vratiti, dok bi iskrcali stotinu tisuća vojnika. I ako bi možda iskrcanje uspjelo, to bi se iskrcane čete morale ograničiti na defenzivu. Isto se tako čini, da je zaspalo i iskrcanje četa četvornog sporazuma u Dedegazi i Portogalosu.

Sastanci u Italiji.

Rim, 10. novembra. (D. u.) Francuski general Couraud imao je jako dugi razgovor sa ratnim ministrom i sa Salandrom. Ratni je ministar konferirao također sa generalom Amegilom i kolonijalnim ministrom.

Namjesnik Varšave u Rusiji.

Berlin, 10. novembra. (D. u.) „Berliner Tageblatt“ javlja: Bivši gubernator Varšave, barun Korff, koji je bio lani zarobljen, bio je izmijenjen sa drugom njemačkom ličnošću, koja je bila u ruskom zarobljenstvu. Ovaj je jučer otputovao u Rusiju.

Italija i Bugarska.

Paris, 10. novembra. (D. u.) „Stampa“ objavlja od svojeg rimbokog dopisnika članak o položaju na Balkanu i o tobožnjem grčko-bugarskom sporazumu: Dolazak Bugara na obalu Jadrana zaprijetio bi sigurnosti Valone. Italija ne bi mogla trpjeti, da bi njezini neprijatelji došli u zaleđe Valone i tako odzvući ovoj njezinoj zaleđu, i ugušili tamo Italiju. Radi toga silki talijanska vlada najvedom pozornošću napredovanje austro-ugarskih, njemačkih i bugarskih četa prema Jadranskom moru. Vlada će morati dosadnje držanje promijeniti, da zapriječi e Valona

i Albanija ne dodju u grčko-bugarske ili možda samo u bugarske ruke.

Englozi se boje vojničke dužnosti.

Amsterdam, 10. novembra. Reuterski dopisni uređ: Cunard Line pripočela je u nedjelju navečer, kako smo već javili, da ne smije otpremiti Engleza, koji su podvrženi vojničkoj dužnosti. Ustijed toga došlo je u najrazličitijim lukama do velikih izgreda između vojnika i selečnih se ljudi. U Liverpolu poslali su agente k parobrodima, sa kojima su imali otplovati mnogobrojni Iraci i Englezi. Svi nagovori, da pridobe mlade iseljenike za vojničku službu bili su jalovi. Nitko nije pristupio. — Iz Haaga javljaju, da se tamo opaža velik broj Engleza, koji su u godinama vojničke obvezatnosti. — Prama zadjim je vijestima engleske vlada povukla odredbu, kojom se zabranjuje vojnim obvezancima odlazak iz Engleske. Tome da je bio uzrok bunjenje engleskog naroda protiv svakog uskraćivanja njegove slobode.

Centralne vlasti.

Treći austrijski ratni zajam.

Beč, 9. novembra. (D. u.) Dosada dostigli su potpisi na treći ratni zajam iznos od 4015 milijuna.

Niš.

Niš, srpski glavni grad za vrijeme europskog rata, gdje se nalazila srpska vlada, parlament, gdje je bio centrum svega srpskog političnog i uopće narodnog života od početka svjetskog rata, nalazi se u rukama bugarske vojske. U normalna vremena imao je taj grad 30.000 stanovnika, nu taj se je broj, kako javljaju listovi potroštrouo od kada traje rat. Mjesto leži na važnom željezničkom stječistu na rijeci Nišavi. Mimo Niša prolazi glavna orijentalna željeznica, koja veže centralnu i zapadnu Evropu preko Beograda i Sofije sa Carigradom, u se dijeli važna macedonska pruga u Solun i na srpsku trgovinu jako važna željeznica u dolinu Timoka preko Krnjačevca i Zajčara u Prahovu na Dunavu. Grad se je u zadnje doba krasno razvijao, te ima Niš tipično srpski značaj. Grad je vrlo rasiren među vrhovima i stabljajem, kuće su većinom jednokatnice i samo javne zgrade su veće i ljepše. Uz zboruho Nišavu nalazi se u malom parku kraljevski grad, nad gradom stoji stara citadela. Niš je već od srednjega vijeka tvrđava. U novije su ga vrijeme Srbi modernizirali i stalno je te bila najvrjednija pozicija srpske armade. Beč dvoje bio je Niš tako utvrđen je da bi bio lako i dalje odoljevao, nu strategička umjetnost savezničkih zapovjednika prirodijela mu je istu sudbinu, koja je zadesila Varšavu i druge ruske tvrđave, koje su se morale predati, a da nisu popustile slavu našeg Przemisla. Niš je prastara naseobina. Za vrijeme Ptolomeja su ga Greci nazivali Naissus i Nissa, od tuda je i ime Nišu. U Nišu se je rodio car Konstantin Veliki, koji je grad poljepsao i proširio. Atilovu su ga čete protivčile u prah. Car Justinijan je ga opela sazidao. U 7. vijeku zauzeli su ga Slaveni, zago-upodobili su u njem Bugari, pa opet Greci. U 1189. osvojio ga je srpski vladar kralj Stjepan Njemanja, koji je iste godine u njemu pozdravio njemačkog cara Fridrika Barbarosa na čelu križarske vojske, koja je išla u Palestinu. Do bilke u Kosovu polju god. 1389. ostao je Niš u srpskim rukama, a tada je nad njim zalepsala turska zaslava, koja je nastalo jedva 1877. Sjeverozapadno Niša leži vrh Vinak, gdje je izrojevao dne 23. septembra 1669. grof Ludvik Badenski sa svojih 17.000 momaka bitku nad Turcima, kolih je bilo 40.000. U srpsko-turskom ratu god. 1876. bio je Niš glavno tvrdo uporište protiv Srba, koji su ga zauzeli dne 28. decembra 1877. Po berlinskom miru ostao je Niš definitivno u srpskim rukama.

Berlin-Sofija-Carigrad.

Mnogo se mjeseci među Englezi, da se prošljaku kroz Dardanele do Carigrada — postigli su samo, da se usatne na Galipolu.

Nijemci i Austriji prokretli su si put, koji iz Berlina preko Sofije vodi do Zlatnog Roga, u malo sedmica otkada traje ofenziva protiv Srbije. Postigla se direktna željeznička svezna među nama i našim saveznicima Bugarinima i Turecima. Osim ove otvorilo se i dunavski put na Istok, te po ovjoj silnoj trgovačkoj artelji već nam dolaze krešni parobrodi žita, hrane, bakra i drugih stvari.

To je veliki događaj za nas, od zamane strategijske, trgovačke i političke važnosti. Moći ćemo obručavati silne turske čete, koje su dosijele bile bez puškara i municije. Nije šala za Engleze imati protiv sebe na Balkanu, na Galipolu i proti Suceu koji milijun Turaka.

Ne će proteći možda ni mjesec dana pa će nastali veliki preokret na balkanskom bojištu, te će nasi protivnici očetjeli posljedice živog saobraćaja između nas i Carigrada.

O položaju.

Austro-ugarske čete prodiraju neprestano u dolini Morave. Njemačke su čete zauzele Kraljevo i zaplijenile 130 topova, te su osvojile i Krusevac. Uvijek se više približava čas, kad će centralne vlasti imati frontu od Rige do Carigrada. „Agrar-mer Tagblatt“ konstatira, da ententa ne može više priprejiti ovog nacrta na srpskom tlu. Sada će četvrti sporazum kusati, da prepriječi svezu sa Carigradom na bugarskom ili turskom zemljištu. Istina je, da se u Solunu i dalje iskrcavaju ententine čete. Nu čini se nemogućno, da bi mogla Francuska i Engleska sabrati tamo toliko vojske, da bi se mogle oprijeli prodirajućim Nijemcima i Austrijcima. O akciji Rusije vladne nema sumnjiva tisiina. Govorilo se je sve ove dane o nekakvoj velikoj ruskoj armadi, što da ju je tobož Rusija sakupila protiv Bugarske, nu gdje se ta armada nalazi, što misli učiniti, i kako da pravodobno stigne na lice mjesta, o svemu se tome ne čuje ništa. Sumnjiva je ta sutnja, što izgleda da je to bilo samo st ašilo, da se pritisne Rumunjsku, e bi se i ona združila sa ententom.

U Rusiji još uvijek goje mnogo nada u Rumunjsku a to zato jer tamo postoji jaka rusofilska stranka. To je poznato i centralnim vlastima, a svjedoče to najbolje razne demonstracije u Bukarestu. Jasan je dokaz i manifest na narod, što ga je potpisalo 50 vrsitilnih profesora — na čelu im rektor Tomo Joneacu — u kojem zahtijevaju, neka Rumunjska ustupi u rat protiv centralnih vlasti. Nu ovih pojava ne treba uzimati odviše traagično, dok oni, koji o stvari odučuju, stoje na stalištu rumunjske neutralnosti. Velika je potpora ovim krugovima sadašnje napredovanje u Srbiji, ta vidjeli smo, da je jedan od onih koji su potpisali manifest, profesor Pavao Negulescu, kasnije u pismu izjavio, da je bilo objavljivanje manifesta velika pogreška, iza kako su se spojile čete centralnih vlasti sa četama Bugarske. Taj je profesor naglasio, da Rumunjska ne bi od nikuda mogla dobiti municiju, te da bi u tom pogledu bila u slabijem po-

ložaju negoli Rusija. Ako do takvih zaključaka dolazi ljudi, koji su dušom i tijelom uz ententu, onda ne će ni mjerodavni faktori u Rumunjskoj odatelci te u sadašnjim kritičnim momentima od svoje prijašnje staze. Toga je mjenjaja i Bratiano. On je izjavio, da se Rumunjska nije nikomu ničem obvezala, te da ima njezina politika dosada dobre uspehje. Radi toga se očekuje, da se Rumunjska ne će ni u buduću upustiti u nikakve pustolovine.

Grčka se je kriza riješila neočekivano brzo. Novi je kabinet sastavljen pod predsjedništvom Skuludisa, koji je preuzeo ministarstvo vanjskih poslova. Prijašnji su ministri ostali na svome mjestu. Ostalo je dakle Zaimisovo ministarstvo — bez Zaimisa. To znači, da je vlada ostala ista. Kriza je riješena na način, kojim mnogi nisu očekivali, a najmanje ententa.

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 10. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

U istočnoj Galiciji vlada opet mir iza zadnjih neuspjelih ruskih navala protiv naše fronte na Stripi. Pokusaj Rusa, da provalje zapadno Caroriska, osujetile su u zateškim borbama austro-ugarske i njemačke čete.

Talijansko bojište.

Djelovanje talijanskog topništva bilo je uopće jučer opet živahnije. Neprijateljske navale protiv južnog dijela pozicije Podgorje, protiv Zagore, kod Plave i na Col di Lana bile su suzbijene. Na Nabrežinu sa ljetala bačene bombe usmrtile su više građana, među kojima jednu ženu i troje djece.

Srpsko bojište.

Austro-ugarske su čete Kövessove vojske osvojile jugozapadno Ivanjice sa jakim silama zajedno u visinu Okolista te su na Eldoristu, južnom proplanku Jelice planine, zauzele na juris poziciju, koja je sastojala iz više jaraka jedan iza drugog. Jugozapadno Kraljeva prodiru njemačke bojne sila s obiju strana Ibara. Jugozapadno Krusevac dospješe do prostora od Aleksandrova.

Bugari su potisnuli neprijatelja kod Nisa i Aleksinca na lijevu obalu južne Morave.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hofer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 10. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište.

Na zapadnom bojištu nema nikakvih osobitih događaja.

Rusko bojište.

Zapadno Rige ustaviši smo ruski nastaj protiv Kemmera. Zapadno Jakobstad suzbili smo pojače neprijateljske sile, koje su išle na navalu. Zarobili smo

Nije se dakle ispunilo očekivanje mnogih, da će uslijediti raspust parlamenta, te da će u Grčkoj zavladati apsolutizam, a još se se više razočarali oni, koji su držali, da će Veniceos preuzeti vladu, što bi značilo aktivno sudjelovanje Grčke protiv Bugarske i centralnih vlasti.

Kako smo doznali iz intervjua s brzojavki, Skuludis će slijediti politiku Zaimisa, tako da je za sada isključena svaka komplikacija na Balkanu. Riješenje krize znači, da kralj Konstantin ne misli dati uzde, da svoju ruku. To je dosta centralnim vlastima, koje nisu sretno samo na bojištu nego i političkom i diplomatskom polju.

Iz drugih zemalja nema posebnih vijesti. Italija šuti i valja probavljati posljedice zadnje ofenzive protiv Austro-Ugarske, u kojoj su gubici bili najteži u ovom ratovanju.

Zadnje vijesti.

Jednog časnika i 117 momaka. Pred Dvinskom bila je jučer živahna topnička dje-latnost.

Srpsko bojište.

Proganjanje svuda jako napreduje. Miženje u Krusevac prema dosadašnjem ustanovljenju iznasa 103 topova modernih topova, veliku množinu municije i ratnog materijala.

Vojska generala Bojadjeva zarobila je 3660 Srba. U Sisu je zaplijenila 100 a u Leskovcu 12 topova.

Vrhovna vojna uprava.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 5. novembra. (D. u.) Izvještaj generalnog stožera dne 8. novembra.

Nakon izvanredno lutih bojeva od 5. do 11. novembra osvojili smo konačno desnu obalu Morave, te gradove Ražanj, Aleksinac, Niš, Leskovac i Vlasotince. Zaopletli smo prelaziti rijeku proganjanjem neprijatelja u zapadnom smjeru. Dosađa do okolici Nisa izbrojeni snijer iznasa 102 toba, 10 hiljada zarobljenika, 10 lokomotiva, jedan zrakoplov, dvije radiografične stanice te drugi ratni materijal. Kad Ljeskovca pak zaplijenili smo 24 lokomotiva, 54 osobljnih i 234 tovarnih vagona, 10 vagona sa fisecima te 82 vagona za ulje.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 10. novembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardaneljskoj fronti traje obilna paljba. U odsjeku Anzoforte razupilo je naše topništvo neprijateljski rod velikog kalibra i poziciju za bacanje bomba. U odsjeku Arburunja bombardirali smo sa uspjehom neprijateljske jarke. U odsjeku Sedilbahra prouzročilo je neprijateljsko topništvo u našim jarcima na lijevom krilu nekoje stete.

Zarobljeni biskup.

Sofija, 10. novembra. (D. u.) Agence Bulgare javlja: Biskup u Nisu zarobljen je i doveden ovamo. Bit će interniran u samostanu u okolici Sofije.

Potopljen parobrod.

Chiasso, 10. novembra. (D. u.) Ne-djelju popodne potopljen je po austro-ugarskoj pomornici između Sarđinije i Alžira, talijanski putnički parobrod „Ancona“, na kojem je bilo 422 putnika, najviše izseljenika i 6000 kubičnih metara robe. Parobrod je putovao u New-York, a 217 osoba, među tima nekoliko mornara od momčadi, koja je brojila 60 ljudi, stiglo je u Bizert i Ferry Ville. Od mnogobrojnih drugih osoba, koje su se ukrcale na ladice, nema još sigurnih vijesti.

Dopisni ured opaža: Prama vijestina iz stalnog izvora, kušao je parobrod pobjeći, te je pomornica bila prisiljena da upotrebi topove.

Razne vijesti.

Osobe podložne austrijskom i ugarskom narodnom ustanku, koji su nadjene, da su sposobne za službu pod oružjem u narodnom ustanku, a rođjene su u godinama 1875., 1876., 1877., 1891. i 1895., valja da dođu pod barjak dne 16. novembra 1915., i to u mjesto, koje je označeno u njihovoj iskaznici narodnog ustanka. Radi pomanjkanja prostora, pripočeti ćemo obznanu e. kr. kotarskog Poglavarstva u Puli u cijelosti u naštrašnem broju.

Koncert u gradskom kazalištu. Najavljeni je koncert ispaio jučer navečer iznad svakog očekivanja. Kazalište je bilo puno. Istakli su se svi pjevači: gospojica Paskoević, gg. Gerstljer i Ivich, a isto tako g. Breitenfeld na glasoviru i g. Tittel guslama. Glazba je mornarice kao uvijek izvela točno svoju zadaću. Publika je sve navela burnim pljeskom. Buduće se subote koncert ponavlja uz isti program. Radi pomanjkanja prostora sverlati ćemo drugi dan još jednom na izvedbu koncerta.

Novi grh. Ured za vojnu pripomoć nam piše: Danas su izašli u drž. zakoniku po Njegovom Veličanstvu dozvoljeni grbovi austro-ugarske mornarice i austrijskih kraljeva. Opće zanimanje za ove grbove dala je odobru povoda, da je izdao mapu, koja ima mali i srednji grh austrijskih pokrajina, kaošto mali i srednji grh austro-ugarske mornarice. Gjena je mape 60 h. Osim toga odobru prodaje i razglednice sa grbovima po 10 h. Za trgovce daje se 25 posto popusta. Narudžbe se šalju odobru u Beč I. Hoher Markt 5. Do tri sedmice bit će na raspolaganje i umjetnički slikani grbovi po K 1,20. Narudžbe se primaju već sada.

Ukinuce bijelog pčine. U Zagrebu od ponedjeljka 8. o. m. ne će prema odobru gradskoga poglavarstva zagrebački pčinci više snijeti peti bijelo pčine. Jestinu izmaku, kako je već saopćeno, čine poroč. Zabrana proizvodnje bijelog pčine uslijedila je s razloga, da se izmognu voditi bolja kontrola nad prodajom kruha, koji se od ponedjeljka snije prodavati jedino uz krušna karte.

Dobrotvoljni prinosi.

Nasa je uprava primila te će prosjediti svrsi slijedeće prinosne:

Za hrvatske škole u Puli: polozije „radovednice“ u kavani „N. D.“ . . . . . K 5.—
Prije iskazano . . . . . K 2373,41
Steukupno . . . . . K 2378,41

HUMORESKA ČICA JOSE.

Borba izmedju „Danice“ i „Mjeseca“.

(Dalje.)

Ta zašto ne bi i nase žene pokazale, da i one nešto mogu da učine, pogotovo, kad smo bili uvjereni, e se radi doista o plemenitoj svrsi i da će ryhod to dobrotrudne zabave koliko toliko olakšati bi-djelu nevoljnika, kojih je u nas bio priličan broj. Ali kad su počele prije opisane patnje, kad je mene moja žena počela mučiti svojim deklamovanjem, prijatelja ljekarnika njegovu bračnu polovicu neprestanim „vježbanjem“ na glasoviru, ovoga oronja, onoga opet onim, kad su nam žene stasile dokazivati, e treba za zabavu da imadu posebe nove ukusne toalete i ovo i ono — jer da se pred općinstvom nikako ne mogu javno da pokazati „otrcane“ — i kad smo napokon saznali, koliko se društvenog novca bezrazložno trosi i razbacuje na beskaricne pripreme, samo da tobože zabava bude što sjajnija i veličajna, i kad nam je bilo jasno, a te ču-

lakovo gospodarenje biti čisti dobitak neznanat, a možda i nikakav, — kasnije smo čuli, da je iznasa tek nešto oko tresteset kruna, dok se je na ono oslalo potrošilo i deset puti toliko, ne računajući ovamo odijela, nakita i inih „sitnica“, koje su nase žene „mužno trebale“ za svoju opremu i koje smo ni bijedni muzevi morali dakako da podmirimo, — eji, tad su se u nama stali javljati prvi glasovi nezadovoljstva, isprva tihi i pri-glasni, a kasnije sve glasniji i zješći, dok nije u nama dozrela čvrsta odluka, e moramo da uložimo sve svoje sile i sav svoj trud, da „dobrotvornu“ zabavu ugasimo još u zameklu i tako spasimo još i ono malo gotovine u blagajni „Danice“, — pa da to nije plemenito i ljepo od nas! — a sebe da riješimo svih onih muka i nevolja, kojima nas žene biju kod kuće.

Ali kako i na koji način? Dok su nase žene odbrzdale u prostorijama „Danice“ sjednice i domisljale se, kako da zabava što ljepše uspije, imali smo i mi svoja sjela u klubskoj sobi kod „Mjeseca“, razbježali si glavu i smisljali i raspredali, kako da ih odvratimo od njihove kobne

odluke. Predlagalo se je i ovo i ono, ali se nijedan od tih predloga nije mogao s uspjehom da održi. Teski su bili ti dani!

Nakon visednevnog vježanja i razmisljanja pripomoćno tuda negda „deleji“ prijatelja Joska, urednika jednog naseg domaćeg nedjeljnog lista. Na sreću je Josko bio neženja, te je mirne duše mogao da pod okriljem uredničke tajne is-palni prvi hitac proti „Danici“.

I tako ovamo u narednom broju nešto odluju članak pod naslovom „Pripisanog“, u kojem „jedan od građana u ime mnogih“ ustaje proti namjeravanoj zabavi „Danice“ i ističe prilično ostrim riječima sve moguće razloge, koji govore proti njoj. U opasni je likavi Josko dakako spomenuo, e to „Pripisanog“ tek „izmišljeni“ pripoćenje na naročitu želju jednog svazanog pretpriplatnika“, kojemu ime ni-posto kao urednik bez njegove naročite dozvole ne smije da oda. Nasa je opet zadeca-bila, da kod kuće upozorimo svoje žene na taj članak te uznamotimo da im razložimo, kako ima u njemu „uz toke prejeranosti“ ipak i „zdravih misli“, o

kojima bi moglo da se razmislija i koje bi možda mogle i morale da se uzave. Posve naravno, da smo imali kod toga „razlaganje“ postupati nada sve uvjerenom, nepristrano i oprezno, da nam žene ne bi uale u trag i došlele se, e je to „Pripisanog“ nase maslo, svareno u klubskim prostorijama kod „Mjeseca“.

Ali prva ova bomba proti „Danici“ u koju smo polagali gotovo sve nase nade nije na nasu veliku žalost pogodila tu djenog elija, nego je samo uzvitala silnu prašinu, koja se je surlala na nas, čla-nove kluba kod „Mjeseca“. Žene, članice „Danice“ bile su ovaj put začudo složni i mora da su na svojim sjelima polozile bile svečanu prisegu, e će se s nama boriti po jedinstvenoj osnovi iz petini žila. Drame i dane su trajale razmirice i trzavice u našim kućama, premda smo se zaključali i živim i mrtvim, e mi u pismu „Pripisanog“ a mitra i mi pojma nemo i da posse odlučno osudjivati njegovo nedolično, nedostojno i besmisleno zanovijetanje.

(Dalje slijedi.)